תהא מכילה הקופה: נלמד סתום מן המפורש. דבמתניתין תנן בקופות של ג' ג' סאין היו תורמין ה"ה קופות דמפנין בגל ג' סאין איירי: תני בג' קופות וכו'. על אותן קופות שתרמו בהן כרלשונה מן הלשכה קאי ודפריסים במתניתין יקאמר שהן היו של ט' סאין כל אחת ומהן היו תורמין ג' פעמים ג' קופות של ג' ג' סאין כפירוש הרמב"ם: לומר ליספסק וכו'. כדפריסית במתניתן: תמן תנינן. בשבת פרק המוציא יין כמה הוא שיעורן של כוסות. כוס הנזכר במתניתין כמה שיעורו: ישנן רביעית של יין האיטלקי. דלכל כוס מני ברובע רביעית יין כדי שימזגנו ויעמוד על רביעית דלכל תמרא דלא דרי על [תדן] תלת מילה לאו תמרא ה"ה כוס דמתניתין בכוס של רובע רביעית איירי: מזוג בכמה.

יהא חייב מי בעינן רביעית שלם או סגי בכדי גמיעה (כפחות מזה): מים ר"א כדי מזיגת הכוס. והיינו ג' חלקי רביעית ה"נ כמזוג שיעורו בכדי גמיעה: (אמר המגיה ובמסכת שבת כתב הבעל קרבן העדה וז"ל הלא אמרה מזוג כדי מזיגת הכוס. וה"פ כדרך בני אדם למזוג והיינו רביעית שלם דלאו ס"ד כפחות מרביעית א"כ ביין סגי בפחות מרובע רביעית שהרי אם ימזגנו עם מים יהיה לו שיעור חשוב אלא ודאי דרביעית שלם בעינן): כמה הוא שיעורן. של כוסות. אנו סאין ידוע לנו שיעורו של

נלמוד סתום מן המפורש (תני) דתניא בשלש קופות של שלש שלש סאין שהן תשעה סאין שהן עשרים ושבע סאין תורמין את הלשכה וכתוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל מפני מה כתוב עליהן א' ב' ג' לומר [א]מסתפק מן הראשונה קודם לשניה [ב]ומן השניה קודם לשלישית תמן תנינן המוציא[ג] יין [א]כדי מזיגת הכוס רבי זעירא שאל את רבי יאשיה (א)כמה שיעורן של כוס א"ל נלמד סתום מן המפורש דתני ר' חייא [א]ארבע[ד] כוסות שאמרו [ה]ישנן רביעית של יין באיטלקי אמר רבי יוסי בר אבין משום רבי יוחנן דרבי יהודה היא [ו]דתני מים[ז] כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור (נ"א ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס) יין כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס מזוג בכמה נשמעינה מן הדא מים כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי לשוף בהן את הקילור (נ"א ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס) יין כדי גמיע ר' יהודה אומר כדי מזיגת הכוס הדא אמרה מזוג כדי מזיגת הכוס כמה שיעורן של כוס רבי אבין אמר טיטרטון ורביע מהו לשתותן בברך אחד (ב)[ח]מדאמר רבי מנא אמר רבי יוסי הללי[ט] [י]אם שמען בבית הכנסת יצא הדא אמרה אם שתאן בברך אחד יצא מהו לשתותן [י]בפיסקן [ב] כלום אמרו שישתה לא כדי שישתה ולא שישתכר אם שתה בפיסקן אף הוא אינו משתכר מהו לצאת ביין של שביעית תני רב אושעיא יוצאין ביין של שביעית מהו לצאת בקונדיטון מדתני בר קפרא קונדיטון כיין [ד]הדא אמרה יוצאין ביין קונדיטון מהו לצאת ביין מזוגין מדתני[י] רב חייא [ה]ארבעה כוסות שאמרו יוצאין בהן בין חיין ובין מזוגין ובלבד שיהא בהן טעם ומראה יין אמר רבי ירמיה מצוה[ט] [י]לצאת ביין אדום שנאמר [1]אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכוס עינו וגו' [ג]תאני[כ] מבושל כמתובל מהו לצאת ביין מבושל אמר רבי יונה [י]יוצאין ביין מבושל רבי יונה לטעמיה דרבי יונה כד הוה שתי ארבע כסי דפסחא הוה חזיק רישא עד חגא חמיתיה[י] חדא מטרוניתא אפוי נהירין אמרה: סבא סבא חדא מהני תלת מלין אית בך אי דשתוי חמרא את או דמלוי בריבית את או דמגדל חזירי את א"ל תיפח רוחא דההיא איתתא דחדא מאלין תלת מיליא לית בי אלא אולפני שכיח לי דהכי כתיב [2]חכמת אדם תאיר פניו ר' אבהו אתי לטבריא חמוניה תלמידוי דר' יוחנן אפוי נהורין אמרון [כ]תלמידים לרבי יוחנן אשכח רבי אבהו סימא אתא לגביה אמר ליה מאי אורייתא חדתא שמעת א"ל תוספתא עתיקא קרא עליה חכמת אדם תאיר פניו א"ר חנין לוגא[ל] דאורייתא תמונתא עתיקא דמורייסא דציפורי א"ר יונה וחכמנא לה (דב"ש) דבית רבי ינאי הוה מכילין בה דבש [ד]תני חצי שמינית טבריה הישנה

*) מהו לשתותן בפוסקן. פוסקין הוא שם כלי המחזיק כמה רביעית וכן הוא בהדיא בילקוט אסתר (בשם מדרש אבא גוריון) על פסוק והשתיה כדת ח"ל א"ר לוי כך היה תכסים של אגמי פרס היה לשם כום גדול מחזיק ארבעים סמניות והוא נקרא פוסקא והם תפסקין בו לכל אחד ואחד כו' עכ"ל הילקוט. (עקרי דינים סימן י"ט בשם מקום שמואל סימן פ"ו אות כ"ט):

ריבב"ן

לא כפרגוד חפות. לשון חפת חלוקו מלבוש שיש לו שפה שמא יחשדוהו שמלניע שם מכסף הלשכה: מעון הלשכה. שנהנה מן ההקדש השני: תניא בתוספתא בפ"ב הנכנס לתרום את הלשכה מפשפשין בו בכניסה וביציאה ומדברין עמו משעה שנכנס ועד שעה שיוצא ופריך בירושלמי וימלא פומיה מוי פי' שלא יוכל להניח כסף בפיו אמר ר' תנחומא מפני הברכה שצריך לברך בשעה שמפריש תרומה בקופות להפריש תרומה ואם היה בפיו מוי לא היה יכול לברך משום שנאמר ימלא פי תהלתך: תני הגזברין היו מפשפשין בקלקין. פי' היו בודקין בשער ראשו שמא הלניע שם כסף: תני ר"ם אומר קווץ לא יתרום מפני החשד. פי' קווץ מגדל קווצותיו תלתלים:

תקלין חדתין

קופות. דתמן: סתום. קופות דתמן: מן המפורש. קופות דהכא מפורש שהן של ג' סאין: דתני ג' קופות כו' שהן כ"ז סאין. מפרש כמה עולה סכום כל הג' פרקים לאורויי שכל הסכום צריך לגמור על

מסורת הש"ם

א) אין, ב) ולא משנייה, ג) שבת עו ב וירושל' שבת פ"ח הלכה א, ד) ער' פסחים קח ב, ה) תוספ' שבת פ"ט, ו) ירושלמי ברכות פ"ח הל"ה, ז) פסחי' קח ב, ח) ער' ב"ב לו ב. ט) [נדרים מט א], י) מ"ר קהלת פ' מי כהחכם, כ) אתרון קומי ר"י, ל) פסחי' קט א.

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פרק יח משבת הל"ב:
יג ב מיי' פ"ז מחמץ הלכה ט טוש"ע או"ח סימן תעב סעיף ט:
יד ג מיי' שם פ"ח הל"י ובהשגות והה"מ:
טו ד מיי' פרק כט משבת הלכה יד ובהשגות והה"מ טור שו"ע שם סעיף יב:
טז ה מיי' פרק ז מחמץ הלכה ט:
יז ו טור שו"ע שם סעיף יא:
יח ז טור שו"ע שם סעיף יב וסימן ערב סעיף ח:

נוסחת הבבלי

(א) כמה הוא שיעורו של כוס וכו' דתניא ר' חייא כו' רביעית יין האיטלקי הכוס מזוג בכמה א"ר בר בון כו' נשמעינן מן הדא דתני כו': (ב) מדאמר ר"מ א"ר יוחנן כו':

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ארבע כוסו' שאמרו ישנן רביעית יין האיטלקי א' חי וא' מזוג כמה שיעורן של כוסות וכו' ומן א"ר יוסי וכו' עד ר' אבין אמר טטרטין נמחק. וכ"ה בבבלי בפסחים: [ב] נ"ל כלום אמרו אלא שישתה לא שישתכר אם שתה וכו': [ג] ה"ג אל תרא יין כי יתאדם וגו' ושל מזוג בכמה נשמעינה מן הדא המוציא יין כדי מזיגת הכוס מהו לצאת ביין מבושל א"ר יונה מן מה דתני מבושל כמתובל יוצאין ביין מבושל ר' יונה לטעמיה וכו'. הכא גרסינן שפיר ושל מזוג בכמה ולא לעיל מינה משום דלמתני לא שמעני דיוצאין ביין מזוג ואין יפרש שיעורו: [ד] ה"ג דבית ר' ינאי הוו מכילין בה דבש ולמה קרי לה עתיקא וכו'. והשאר שבינתים נמחק וכ"ה בירושל' דפסחים פי' בתרא ושבת פי"ח:

תורה אור השלם

1. אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים:
משלי כג לא

2. מי כהחכם ומי יודע פשר דבר חכמת אדם תאיר פניו ועז פניו ישנא: קהלת ח א

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones